

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK
RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**AZ RB 137. PLENÁRIS ÜLÉSE, 2019. 12. 04. – 2019. 12. 05.****A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A zöld megállapodás a helyi és regionális önkormányzatokkal partnerségben**

(2020/C 79/01)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB)

tekintettel:

- arra, hogy az Európai Bizottság megválasztott elnöke, Ursula von der Leyen az *Ambiciózusabb Unió: Programom Európa számára* című dokumentumban bejelentette egy európai zöld megállapodás előterjesztését,
- arra a tényre, hogy a helyi és regionális önkormányzatok hajtják végre az uniós jogszabályok 70%-át, az éghajlatváltozás hatásait csökkentő intézkedések 70%-át, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó politikák 90%-át, valamint a fenntartható fejlődési célok 65%-át, ezenkívül a közkiadások egyharmadát, a közberuházásoknak pedig kétharmadát képviselik – ezek a kormányzati szintek fogják megvalósítani a zöld megállapodást is helyi szinten;

A helyi szinten eredményeket hozó, globális szinten is fellépést sürgető ambiciózus zöld megállapodás felé

1. hangsúlyozza, hogy ambiciózus zöld megállapodásra van szükség ahhoz, hogy 2050-re Európa az első klímasemleges kontinens legyen, és üdvözlí, hogy az uniós politikai döntéshozatal a fenntarthatóságot helyezi a középpontba. A zöld megállapodásnak olyan eszköznek kell lennie a menetrend meghatározásában, amelynek köszönhetően a fenntarthatósági kritériumokat beépítik az összes uniós szakpolitikába, makrogazdasági prioritásba és pénzügyi eszközbe, az európai szemeszterbe, valamint a 2021–2027 közötti többéves pénzügyi keretbe;
2. kiemeli, hogy a zöld megállapodást eszközként kell felhasználni a biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégia céljai és a Párizsi Megállapodás teljesítéséhez, valamint az ENSZ 2030-ig szóló menetrendjének teljes körű megvalósításához és a fenntartható fejlődési célok eléréséhez, illetve ahhoz is, hogy az EU ambiciózus módon hozzájárulhasson ahhoz a biológiai sokféleség nemzetközi védelmére vonatkozó és a 2020 utáni időszakra szóló szakpolitikai kerethez, amelyről a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek 15. konferenciáján (COP 15) születik majd döntés;
3. felkéri az Európai Bizottságot, hogy ahol arra szükség van, vizsgálja felül az európai versenyképességet fellendítő, társadalmilag igazságos és klímasemleges Európa legkésőbb 2050-re történő megvalósítását biztosító, a tiszta energiáról szóló csomagba foglalt uniós célkitűzéseket, és rögzítse azokat egy európai éghajlat-politikai jogszabályban. Ennek kapcsán kéri, hogy az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célt emeljék legalább 55%-ra, az energiahatékonysági célt 40%-ra, a megújuló energiaforrások 2030-ra elérendő arányát pedig 40%-ra;

Helyi alapú megközelítést alkalmazó és szakpolitikai koherenciát biztosító zöld megállapodás

4. szorgalmazza, hogy a zöld megállapodás alkalmazzon olyan holisztikus helyi alapú megközelítést, amely az adott térség gazdasági, társadalmi, földrajzi és környezeti kihívásait és lehetőségeit figyelembe vevő konkrét megoldásokat javasol és biztosítja a helyi lakosság részvételét a jövőbeli javaslatok kialakításában és végrehajtásában;
5. azt várja, hogy a zöld megállapodás általánosan érvényesítse a fenntarthatóságot, és a szakpolitikai integrációt megközelítésnek, és ne csupán prioritásnak tekintse. Garantálja továbbá a szakpolitikai koherenciát többek között az értékelések vagy célravezetőségi vizsgálatok során, hogy összehangolja a különféle uniós szakpolitikák prioritásait, ambícióit és ütemezését, valamint hogy elkerülje az eljárások és az eredmények redundanciáját vagy egymással való ütközését. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy használja a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokat és a kapcsolódó eszköztárat arra, hogy segítse időálló jogszabályok kidolgozását. Ennek kapcsán figyelmeztet arra, hogy óvakodjanak a minőségi jogalkotással kapcsolatos formális megközelítésektől, mint amilyen az uniós jogszabályokkal kapcsolatos „egy be, egy ki” elv; az ugyanis nem adja vissza a kezelendő politikai és szabályozási kihívások összetettségét;
6. kéri az Európai Bizottságot, hogy javasoljon uniós szintű intézkedéseket a külső költségek internalizálása, valamint a „szenny-ező fizet” elv következetes alkalmazása érdekében;

7. megismétli, hogy azt szeretné, ha az EU külkapcsolataiban nagyobb mértékben jelennének meg a környezettel és az éghajlatváltozással kapcsolatos megfontolások. Rámutat továbbá annak jelentőségére, hogy területi együttműködési platformokon – mint amilyen az ARLEM és a CORLEAP –, valamint városok közötti partnerségeken keresztül a szakemberek megosszák egymással tapasztalataikat. Az éghajlatváltozásnak továbbra is stratégiai diplomáciai prioritásnak kell lennie az EU számára ahhoz, hogy biztosítsa, hogy harmadik országok ambiciózus politikákat fogadjanak el és hajtsanak végre a klímasemlegesség megvalósítása érdekében;

8. az említettekre tekintettel kiemeli, hogy alapvető jelentősége van egy ambiciózus integrált tengerpolitikának, amely globális és koherens megközelítés alkalmazását teszi lehetővé az óceánok kapcsán annak érdekében, hogy megőrizzük azok hozzájárulását a globális felmelegedés elleni küzdelemhez, megvédjük biológiai sokféleségüket, amelytől élelmizésünk is függ, és kihasználjuk a megújuló energiák fejlesztése terén bennük rejlő lehetőségeket;

Kézszítható eredmények elérése helyi szinten a többszintű kormányzás és az aktív szubszidiaritás segítségével

9. kéri az Európai Bizottságot, hogy szavatolja, hogy a zöld megállapodás többszintű kormányzási keretre alapuljon; üdvözlje az Európai Parlament állásfoglalásait az ENSZ 2019. évi, Madridban tartandó éghajlatváltozási konferenciájáról és az éghajlati vészhelyzetről, amely azonnali és ambiciózus fellépést sürget a globális felmelegedés 1,5 Celsius-fok alatt tartása érdekében. Elismeri továbbá, hogy a fenntartható és alacsony szén-dioxid-kibocsátású társadalomra való hosszú távú átállás nem valósítható meg sem alulról felfelé, sem pedig felülről lefelé építkező részvétel nélkül; hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok készen állnak arra, hogy a polgárokkal, a vállalkozásokkal, az egyetemekkel és a kutatóközpontokkal együtt formálják az európai éghajlati paktumot;

10. amellyel száll síkra, hogy mindig meg kell vizsgálni, hogy az uniós eszközökből származó finanszírozás és támogatás az éghajlat és a fenntarthatóság szempontjából milyen hatással jár. A környezetre káros közvetlen és közvetett szubvenciók, pénzügyi támogatások és támogatási programok esetében meg kell vizsgálni, hogy azok mennyire állnak összhangban az éghajlati és fenntarthatósági célkitűzésekkel, és meg kell szüntetni őket.

11. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a zöld megállapodáshoz olyan cselekvési programokat terjesszen elő, amelyek mérhető célkitűzéseket, célzott fellépéseket, valamint megfelelő finanszírozást is tartalmaznak, és amelyeket a helyi és regionális önkormányzatokkal együttműködésben állítottak össze, összhangban azok tagállamon belüli jogi hatásköreivel. A zöld megállapodás sikerének feltétele, hogy uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten kidolgozott és végrehajtott stratégiákra és tervekre bontsák le;

12. kéri az Európai Bizottságot, hogy az energiaunió helyzetéről szóló jelentések segítségével, a helyi és regionális önkormányzatok szoros és közvetlen részvétele mellett kövesse nyomon a nemzeti szintű kormányok és helyi és regionális önkormányzatok által a katalizátorok és akadályok kezelése terén elért eredményeket;

13. felkéri a tagállamokat, hogy alakítsanak ki többszintű energia- és éghajlat-politikai párbeszédet, és aktív módon vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat a nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervek megfogalmazásába és felülvizsgálatába, ambícióikat a klímasemlegesség elérésének módszereihez igazítva, ezenkívül pedig a nemzetileg meghatározott hozzájárulásokat kiegészítő, helyi és regionális szinten meghatározott hozzájárulások kialakításában is biztosítsák részvételüket ⁽¹⁾;

14. ennek kapcsán vállalja, hogy létrehozza a helyi és regionális önkormányzatok és érdekcsoportok egy fórumát, amely együttműködik az Európai Bizottsággal és a tagállamokkal annak érdekében, hogy biztosítsa az összes érintett szereplő rendszeres találkozásait azzal a céllal, hogy visszajelzést nyújtson a zöld megállapodással kapcsolatos fellépések és kezdeményezések végrehajtásáról, valamint jogalkotási javaslatokat ajánljon és az összes kormányzati szinten kicseréljék egymással a bevált gyakorlataikat;

15. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a zöld megállapodást vegye fel az Európa jövőjéről a közeljövőben indítandó konferencia témái közé, mivel az éghajlatváltozás és az ENSZ fenntartható fejlődésre vonatkozó céljainak megfelelő fenntartható fejlődés közvetlen hatással van az uniós polgárok jólétére;

16. azt várja, hogy az Európai Bizottság a jövőben is támogatja és az EU-n belül és azon kívül is kiterjeszti majd az olyan kezdeményezéseket, mint amilyen a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége;

17. kéri, hogy az Európai Bizottság vegye teljes mértékben figyelembe az RB regionális központokkal ⁽²⁾ kapcsolatos kísérleti projektje (RegHubs) által a tiszta levegőt célzó politikák és a közbeszerzések témájában készített végrehajtási jelentésekben foglalt következtetéseket. A RegHubs projektet a zöld megállapodás kezdeményezői kapcsán is ki kellene használni;

⁽¹⁾ CoR (2018) 923.

⁽²⁾ <https://cor.europa.eu/hu/our-work/Pages/network-of-regional-hubs.aspx>.

A régiók és a városok fenntarthatóságát fokozó átalakulások kezelése

18. szorgalmazza, hogy a zöld megállapodás foglalkozzon az átalakulással kapcsolatos különféle kihívásokkal, ideértve az energiával, a körforgásos gazdasággal, az élelmiszer-termeléssel és -fogyasztással, a mobilitással, a digitalizációval és a környezettel kapcsolatosakat is;

19. arra kéri az Európai Parlamentet, hogy rendeljen meg egy hivatalos tanulmányt arról, hogy milyen környezeti hatással jár az Európai Parlament ingázása Brüsszel és Strasbourg között évi tizenkét alkalommal;

20. annak biztosítására kéri az Európai Bizottságot, hogy az átalakulások méltányosak és részvételen alapulóak legyenek, és minden szereplőt partnerként vonjanak be, senkiről sem feledkezve meg;

21. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa az átalakulás során a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót, kiemelt figyelmet fordítva a legkedvezőtlenebb helyzetű régiókra, az ipari átalakulás által érintett térségekre, valamint a ritkán lakott és a környezeti szempontból sérülékeny területekre, mint amilyenek a szigetek és a hegyvidéki régiók;

22. hangsúlyozza, hogy a közbeszerzés az iskolai és kórházi étkezdék közétkeztetési szerződesei révén potenciálisan erőteljes katalizátor lehet egy fenntarthatóbb (helyi és bio) élelmiszerellátás garantálásához, valamint a fenntartható mobilitás fejlesztéséhez. Ezek a példák erősíthetik a Habitat III Új városfejlesztési menetrendben (NUA) említett város-vidék kapcsolatot; ismételten felkéri az Európai Bizottságot, hogy egyebek között kézikönyvek közzétételével tisztázza a közbeszerzési szabályokon belüli jelenlegi korlátokat a fenntarthatósági kritériumok alkalmazása érdekében;

23. hangsúlyozza, hogy átfogó oktatást és készségeket kell kialakítani, amelyekre nagy szükség lesz a zöld átalakulás során; megismétli továbbá azt a kérését, hogy hozzák létre az áttérés megfigyelőközpontját, amely regionális szintű adatokat gyűjtene össze az összes kormányzati szinten történő politikai döntéshozatal támogatására;

Energetikai és éghajlatvédelmi átállás

24. annak biztosítására kéri az Európai Bizottságot, hogy az európai éghajlat-politikai jogszabály az általa kifejtett hatások és előnyök mélyreható elemzésén alapuljon, konkrét finanszírozási tervekkel párosuljon, és terjedjen ki mind az éghajlatváltozás mérséklésére, mind az annak hatásaihoz történő alkalmazkodásra, továbbá fektesse le egy átfogó és ambiciózus klímasemlegességi csomag alapjait;

25. kiemeli a várható éghajlati különbségekkel kapcsolatos kutatás és adatgyűjtés fontosságát, valamint azt, hogy fokozni kell a régiók közötti együttműködést az éghajlatváltozás legsérülékenyebb pontjain való fellépés érdekében;

26. megismétli azt az uniós intézményekhez címzett kérését, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és a katasztrófákkal szembeni ellenálló képességet mint a fenntartható fejlődés kulcsfontosságú aspektusait vegyék figyelembe a jövőbeli uniós alapokban és projektekben, és kössék össze azokat a kohéziós, a vidékfejlesztési, az egészségügyi, a kutatás- és a környezetvédelmi politikákkal is ⁽³⁾;

27. arra kéri az EU-t, hogy támogassa a regionális és helyi önkormányzatokat a klímasemlegesség eléréséhez nagyon fontos természetes szénelnyelők biztosításában és helyreállításában, ami mindenekelőtt a szerves talajokon való gazdálkodás megfelelő módosítása, illetve a tőzeglápok és vizes élőhelyek visszaállítása révén történhet;

28. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy alakítson ki egyértelmű definíciókat és szabályokat a helyi energiaközösségek és másfajta „termelő-fogyasztók” számára, hogy jogbiztonságot garantáljon számukra és biztosítsa hozzáférésüket a piachoz, a pénzügyi eszközökhöz, valamint a szakismeretekhez, és előmozdítsa a magánépületekben a kollektív önellátást;

29. a középületek vonatkozásában kéri, hogy dolgozzanak az energiahatékonyság javításán és közeledjenek az energia-önellátás felé; kéri a villamos árammal és a hőfogyasztással kapcsolatos adatok gyűjtésének előmozdítását és azt, hogy vezessenek be az energiatakarékossághoz hozzájáruló mesterségesintelligencia-alkalmazásokat;

⁽³⁾ CoR (2018) 6135.

30. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy továbbra is támogassa a fenntartható megújuló energia fejlesztését és elterjesztését azáltal, hogy egyértelmű politikai és szabályozási keretet biztosít, valamint megfelelő támogatást nyújt az innovatív megújulóenergia-technológiákkal kapcsolatos kutatáshoz és fejlesztéshez, beleértve a tiszta hidrogénre vonatkozó ütemtervet is;

31. arra számít, hogy a zöld megállapodás magában foglal majd egy, a megfizethető lakhatásra vonatkozó uniós cselekvési tervet, amelynek összhangban kell lennie a szegénység felszámolására irányuló fokozottabb törekvésekkel is; ahhoz, hogy az átmenet igazságos legyen, lépéseket kell előirányozni annak érdekében, hogy a kiszolgáltatottabb emberek élvezzék az olyan, melegebb és energiatékonyabb otthonok előnyeit, amelyek a megújuló energiákat, például a napenergiát hasznosítják;

32. rámutat, hogy az épületek energiafogyasztása az EU teljes energiafogyasztásának több, mint 40%-át teszi ki, ezért úgy véli, hogy a lakhatás korszerűsítése jelentős mértékben hozzájárulhat egyrészt az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez Európában, másrészt a szegénység felszámolásához. Ennek kapcsán arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a zöld megállapodási csomag részeként tegyen javaslatot ambiciózus finanszírozási tervre a házfelújításokhoz,

A körforgásos gazdaságra történő áttérés

33. alapvetőnek tartja egy átfogó, hosszú távú stratégia létrehozását Európa ipara számára ahhoz, hogy elérjük a zöld megállapodás céljait, amelyek előmozdítják az innovációt, versenyelőnyöket biztosítanak és foglalkoztatási lehetőségeket teremtenek, különösen a fiatalok számára; ennek kapcsán létfontosságú biztosítani az energiaigényes iparágak támogatását az alacsony széntartalmú termelési módszerekre történő áttérésben, hogy korlátozzuk a versenytorzulásokat és elkerüljük a kibocsátáshelyezést. A támogatást többek között a vonatkozó kutatás és a gyakorlati megoldások kidolgozásának uniós finanszírozásával kellene megoldani;

34. új, ambiciózus, időhöz kötött és tudományosan megalapozott cselekvési tervet szorgalmaz a körforgásos gazdaság kapcsán a 2020 utáni időszakra, és várakozással tekint az elé, hogy szorosan együttműködhessen az Európai Bizottsággal e javaslatok kapcsán;

35. rámutat, hogy – az uniós hulladékhierarchiával összhangban – a megelőzésnek kell lennie az elsődleges prioritásnak. Ambiciózus intézkedéseket szorgalmaz, mint amilyen az áruk és szolgáltatások környezettudatos tervezése, a hulladék keletkezésének megakadályozása, az anyagok és összetevők újrafeldolgozása, újrafelhasználása és újrahasználat, valamint a káros összetevők csökkentése és az irritáló összetevők újrafeldolgozása a javíthatóság, az újrafeldolgozhatóság, a korszerűsíthetőség és a tartósság fokozása érdekében. Ezzel összefüggésben arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy minden uniós finanszírozási lehetőség részeként alkalmazzanak többféle olyan eszközt is, mint amilyen a kötelező erejű uniós célok helyi szintre történő lebontása, költségvetési intézkedések az összes kormányzati szinten, a kiterjesztett gyártói felelősség vagy a kötelező célokat tartalmazó zöld közbeszerzés;

36. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy javasoljon ambiciózus célokat a települési hulladék mennyiségének 2030-ig történő csökkentésére: a települési hulladék tömegének 70%-át kelljen újrafelhasználni vagy újrahasznosítani, az élelmiszer-hulladék mennyiségét 50%-kal kelljen csökkenteni, illetve legyen kötelező erejű az a célkitűzés, mely szerint 2030-ra a maradékhulladékok legfeljebb 5%-a helyezhető el hulladéklerakókba;

37. ezzel összefüggésben támogatja a mikroműanyagok kapcsán tett és a műanyagokról szóló jogszabályok ⁽⁴⁾ végrehajtását célzó új erőfeszítéseket, hangsúlyozva, hogy a műanyagszennyezés problémáját a forrásnál kell kezelni;

38. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ösztönözze az összes európai régiót és várost arra, hogy fogadjanak el biogazdasági cselekvési terveket vagy globális fejlesztési stratégiáikban adjanak helyet egy a biogazdaságnak szentelt fejezetnek;

Élelmiszeripari átalakulás

39. tekintettel arra, hogy az EU a világ legnagyobb élelmiszerimportőre és -exportőre lett, hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi megállapodásokat az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló célkitűzés szempontjából meg kell vizsgálni – az agrár-élelmiszeripari ágazatban is –, és hogy azokat a fenntartható fejlődésre kell alapozni;

40. tekintve, hogy a mezőgazdaság az üvegházhatásúgáz-kibocsátások 10%-ért felelős és közvetlenül ki van téve az éghajlatváltozás hatásainak, az RB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy azáltal mozdítsa elő a fenntartható mezőgazdasági termelést, hogy a közös agrárpolitika (KAP) mindkét pillérében fokozza a környezet- és éghajlatbarát termelési módok pénzügyi támogatását;

⁽⁴⁾ CoR (2018) 925 és CoR (2018) 3652.

41. javasolja, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia tartalmazzon egy, a helyi és regionális szintről szóló fejezetet – különös tekintettel a kisléptékű gazdasági modellekre –, amely felméri a nemzetközi és globális élelmiszer-termelési modellek helyi és regionális szintű termelési rendszerekre gyakorolt hatásait;

42. hangsúlyozza az EU erdeinek és tőzeglápjainak a klímasemlegesség elérésében betöltött kulcsfontosságú szerepét. Szilárd uniós erdő- és tőzegláp-gazdálkodási stratégiát szorgalmaz, és támogatja ambiciózus címkézési rendszerek kialakítását erdőirtás nélkül előállított élelmiszerek számára ⁽⁷⁾. Emlékeztet ennek kapcsán a tagállamok LULUCF-rendelet keretében tett vállalásaira, és elismeri a fokozott szén-dioxid-eltávolítás érdekében tett erőfeszítéseket;

43. emlékeztet arra, hogy az óceánok jelentős mértékben veszik ki a részüket élelmezésünkből; szorgalmazza új támogatási stratégia meghatározását a tengeri kultúrák és a kék biotechnológiák számára, a környezet és a természetes élőhelyek tiszteletben tartásával; hangsúlyozza a fenntartható halászat jelentőségét a part menti területek egyensúlya szempontjából;

44. kiemeli, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak szabványosított módszerekre van szükségük az élelmiszertermékek (ideértve az élelmiszer-hulladékokat is) környezeti hatására vonatkozó adatok összegyűjtéséhez és lejelentéséhez, az adatok tagállamok közötti összehasonlíthatóságának biztosítása és annak ösztönzése érdekében, hogy az élelmiszertermékekhez, illetve a különböző étrendekhez kapcsolódó környezeti és szociális költségek gazdasági szempontból mérhetőek legyenek;

Átalakulás a mobilitás terén

45. megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok alapvető módon segítik a tiszta mobilitást és a közlekedés környezetbaráttá tételét, ezért haladéktalanul uniós szintű intézkedéseket kér a külső költségek szállítási módonkénti internalizálására a kiegyensúlyozottabb versenyfeltételek biztosítása érdekében, ideértve többek között az egyes közlekedési üzemanyagokra vonatkozó adórendelkezések felülvizsgálatát is;

46. rámutat, hogy az energiahálózatokat, a villamosenergia-tárolást és -kereskedelmet, valamint az állami infrastruktúra kezelését a közlekedési szabályokkal és a közlekedés megadóztatásával együtt modernizálni kell, hogy megfelelően fel legyenek készülve az új és innovatív, köztük akkumulátoros vagy hidrogén-üzemanyagcellás közlekedési módokra;

47. hangsúlyozza, hogy a digitális technológiákban rejlő potenciál kiaknázásával lehetővé válik a közlekedés optimalizálása és egy multimodális transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) létrehozása. Ehhez előfeltétel az intelligens közlekedési rendszerek és az infrastruktúra megléte;

Környezetvédelmi átalakulás

48. ismételtlen kéri, hogy állítsák össze a 8. környezetvédelmi cselekvési programot ⁽⁸⁾, és hangsúlyozza, hogy ennek a programnak illeszkednie kell a zöld megállapodás keretében meghatározott célkitűzésekhez, valamint alapvető iránymutatásokat kell nyújtania annak helyi szinten történő eredményes végrehajtásához. Azt kéri, hogy a szubnacionális szintű önkormányzatok nagyobb mértékben vegyenek részt a környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálati ciklusában;

49. kéri, hogy a 2020 utáni globális biodiverzitási keretet fejlesszék tovább azáltal, hogy az összes kapcsolódó környezetvédelmi ENSZ-egyezményt figyelembe veszik és beépítik a 2030-as biodiverzitási célkitűzésekbe. A 2020-as COP15-re tekintettel a Biológiai Sokféleség Egyezmény (CBD) részes feleinek hivatalosan el kellene ismerniük, hogy a helyi és regionális önkormányzatok nélkülözhetetlen szereplők a globális és uniós biodiverzitási politikák sikeres végrehajtásában és koherens nyomon követésében, lejelentésében és ellenőrzésében;

50. megismétli, hogy az EU zéró szennyezési célkitűzésének eléréséhez átfogó megközelítésre van szükség, amely figyelembe veszi a levegő- és a vízminőséget, a veszélyes vegyi anyagokat, a kibocsátásokat, a peszticideket és az endokrin károsító anyagokat; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ne halogassa tovább az endokrin károsító anyagokra vonatkozó új stratégia és a vegyi anyagokkal kapcsolatos szigorúbb szabályok kidolgozását és elfogadását;

51. kéri, hogy az Európai Bizottság tegyen többet azért, hogy nyomatékosítsa a természetalapú megoldásokban és a zöld és kék infrastruktúrákban rejlő lehetőségeket, amelyekkel azonban nem válthatók ki a városkörnyéki és vidéki térségekben a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal kapcsolatos határozott fellépések, hanem csupán azok hasznos kiegészítőjének tekinthetők;

⁽⁷⁾ CoR (2019) 973.

⁽⁸⁾ CoR (2019) 1672.

52. hangsúlyozza a különböző nemzeti, európai és nemzetközi stratégiákkal összehangolt regionális környezetvédelmi keretprogramok jelentőségét. Ezek a programok segíthetnek a célok és a legfontosabb intézkedések meghatározásában, egyértelművé tehetik a regionális szintű környezetvédelmi döntéseket, és hosszú távú menetrendet alakíthatnak ki – amelyekbe mindenképpen be kell vonni a társadalmat –, illetve megkönnyíthetik a más európai régiókkal való szövetségek kialakítását;

Digitális átállás

53. ismételten rámutat, hogy az intelligens régiók, városok és közösségek fontos szerepet töltenek be a klímasemlegesség felé történő méltányos és igazságos átmenet garantálásában; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy alkalmazza a digitális kohézió koncepcióját annak érdekében, hogy a digitális átállásból senki és semelyik régió se maradjon ki, és segítse elő célzott intézkedések meghozatalát, amelyek támogatják a helyi és regionális önkormányzatokat intelligens megoldások elterjesztésében és abban, hogy fokozzák az intelligens szakosodási programoknak azt a hatását, amely digitális készségek fejlesztésére irányul;

54. olyan átfogó keretek kidolgozását szorgalmazza, amelyek az intelligens kormányzás érdekében építenek be és használnak adatokat, eközben pedig garantálják az adatvédelem megkövetelt szintjét;

55. felhívja a figyelmet arra, hogy az internet és a digitális adatfeldolgozás szénlábnyma jelentős; felkéri ezért az EU-t, hogy erőteljesebben lépjen fel a digitalizáció energetikai és szén-dioxiddal kapcsolatos következményei ellen, előmozdítva annak fenntarthatóságát; emellett az állami hatóságoknak is ismertebbé kell tenniük ezt a problémát;

A polgárok szükségleteinek kielégítése érdekében megfelelő pénzügyi erőforrásokra van szükség uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten

56. üdvözlöi a fenntartható európai beruházási tervre irányuló javaslatot, amely 2021 és 2030 között 1 billió EUR összértékben finanszíroz beruházásokat, az Európai Számvevőszék által azonosított igényeknek megfelelően ⁽⁷⁾. Támogatja továbbá az Európai Beruházási Bank arra irányuló döntését, hogy 2021 végétől megszünteti a fosszilis tüzelőanyagokra épülő energetikai projektek többségének finanszírozását, és fokozatosan növeli az éghajlat-politikára és a környezeti fenntarthatóságra szánt finanszírozásának arányát. Megismétli azt a kérését, hogy csökkentsék a bürokráciát, egyszerűsítsék a projektek előkészítésével kapcsolatos mechanizmusokat és erősítsék meg a személyre szabott technikai segítségnyújtást mind az Európai Beruházási Bank JASPERS és ELENA programjaiban való részvétel, mind pedig a bankképes projektek – köztük a kisebb léptékű projektek – fejlesztése érdekében;

57. azt is ismételten hangsúlyozza, hogy további forrásokra van szükség, mint amilyen a kibocsátáskereskedelmi rendszer javasolt kiterjesztése és egy WTO-kompatibilis szén-dioxid-vám bevezetése, valamint a repülőgép-üzemanyag megfelelő adóztatása;

58. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre egy új, a széntermelő és sok szén-dioxidot kibocsátó régiókat megcélzó Méltányos Átalakítási Alapot, amely a kohéziós politikára szánt előirányzatokon kívüli forrásokkal rendelkezik, ugyanakkor kiegészíti a 2021–2027 közötti kohéziós politikák NUTS II szintű operatív programjait;

59. kéri, hogy a 2021 és 2027 közötti teljes uniós költségvetés legalább 30%-át éghajlat- és biodiverzitás-védelmi fellépésekre irányozzák elő, ezzel párhuzamosan pedig fokozatosan szüntessék meg a fosszilis tüzelőanyagok támogatását;

60. kiemeli a kohéziós politika mint az átállás céljainak végrehajtásához elsőrendű pénzügyi eszköz létfontosságú szerepét; kéri, hogy a kohéziós politika számára megfelelő finanszírozást bocsássonak rendelkezésre, és hogy ezért a következő többéves pénzügyi keretben a kohéziós politikára előirányzott költségvetés aránya ne változzon;

61. aggódik amiatt, hogy a zöld megállapodás nem valósítható meg a megfelelő pénzügyi keret nélkül. Kéri a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló európai bizottsági cselekvési terv teljes körű végrehajtását, valamint azt, hogy mihamarabb fogadják el a fenntartható befektetések előmozdítását célzó taxonómia szabályozási keretét, továbbá a fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről szóló, illetve a karbonszegénységi referenciamutatókról és a karboncsökkentési referenciamutatókról szóló rendeletet ⁽⁸⁾. Ennek a keretnek le kell fednie az atomiparba, a légi közlekedésbe és a vasúti ágazatba irányuló beruházásokat is. A cselekvési tervet gyors ütemben ki kellene terjeszteni szociális kritériumokra is;

⁽⁷⁾ Európai Számvevőszék: Állapotfelmérés – Az energiaügyekkel és éghajlatváltozással kapcsolatos uniós fellépés (2017. szeptember 20.) <https://op.europa.eu/webpub/eca/lr-energy-and-climate/hu/>.

⁽⁸⁾ Lásd az RB 2018. december 6-án elfogadott véleményét (előadó: Tilo Gundlack [DE/PES]).

62. ambiciózus megközelítést szorgalmaz a természetbe és a biológiai sokféleségbe történő uniós beruházások kapcsán, megjegyezve, hogy a költségeket meg fogják haladni a például egészségügyi szolgáltatások, CO₂-tárolás, árvízvédelem, a vízforrások tisztítása, a levegő tisztán tartása vagy a talajerózió megelőzése formájában nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatásokból eredő előnyök;

63. megismétli azt az álláspontját, hogy mindaddig nem lehet az uniós költségvetés kiadásaival kapcsolatban megállapodásra jutni, amíg nem sikerül előrelépést elérni a bevételek kapcsán, hiszen az uniós költségvetés méretének arányosnak kell lennie az EU jelenlegi és jövőbeli prioritásaival⁽⁹⁾. Sürgeti az Európai Bizottságot, hogy amennyiben az EU következő költségvetését nem lehet 2020 vége előtt életbe léptetni, álljon elő rendkívüli intézkedésekkel a zöld megállapodás támogatására;

64. hangsúlyozza, hogy az uniós alapok társfinanszírozási arányai fontos szerepet töltenek be a kis közösségek, a vidéki területek és a szigetek számára a finanszírozáshoz történő hozzáférés megkönnyítésében; kéri, hogy erősítsék meg ezek kapacitásait, hogy innovatív megoldások és koordinált politikai intézkedések kidolgozása révén fel lehessen használni őket az energetikai átmenet „laboratóriumaként”;

65. a 2020 utáni állami támogatási keret kapcsán kéri, hogy emeljék meg a megengedhető állami támogatás szintjét, ezt követően pedig az alacsony kibocsátású üzemanyagok előmozdításának céljával igazítsák ki az energiaadó-irányelvet. Az energetikai átállással kapcsolatos rendelkezések és projektek esetében megfelelő rugalmasságot és technológiasemleges megközelítést kell alkalmazni a fenntarthatóságra és a kibocsátáscsökkentésre való tekintettel;

Közvetlen kommunikáció a polgárokkal a zöld megállapodás előnyeiről

66. javasolja a tájékoztató kampányok és a polgárokkal folytatott közvetlen párbeszéd intenzitásának fokozását annak érdekében, hogy felhívják a figyelmet a fenntarthatóbb társadalmak, az egészségesebb helyi közösségek és a versenyképesebb helyi gazdaságok irányába történő átmenet jelentőségére; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az RB-vel társszervezésben rendezzen meg egy, a polgárokkal folytatandó párbeszédsorozatot, amelyen ismertetnék, hogy milyen többletértéket jelent a zöld megállapodás, és bemutathatnák, milyen konkrét eredményeket hoz a polgárok mindennapi életében;

67. arra kéri elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Unió Tanácsa finn, horvát és német elnökségének, valamint az Európai Tanács elnökének.

Kelt Brüsszelben, 2019. december 5-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁹⁾ CoR (2019) 3887.